

VANDRING I STRANDGATA 5.MAI 2009 KL 1800- 2100.

75 deltakere. Strandgata og omegn velforening under ledelse av Johnny Knutsen hadde lagt fint til rette for vandringa.

Bergan-smia: Turen starta med bedriftsbesøk i Bergans smie og mek.verksted som fyller 75 år i år. Smia blei starta av Anders Bergan i 1934. Han overtok utstyr etter de såkalte Berget-smedene som holdt til i Gamle Haugsveg.

Til å begynne med mest arbeid for vassdragsvesenet og bønder. Bjørn Bergan overtok i 1974 og har drevet mye med trapper og rekkverk. Nå går det mye i bærende konstruksjoner for bygg og anlegg, for eksempel Eken-bygget som er under oppføring i Åmot. Essa blei slått i filler under en utvidelse i 1990. I dag er det vesentlig sveising. Bedriften har hele tida en lærling i sveisefaget. Det er 9 tilsatte i dag. Erik Bergan har arbeidd i bedriften i mange år og nevnte særlig sin avdøde onkel Rolf som et midtpunkt når smia i alle år har vært en sosial møteplass. Det blei servert kaffe, mineralvann og vafler m.m.

Strand-gården: Knut Hartz fortalte at Strand og Haug strakte seg fra Overnbekken til Drammenselva. Breivik gård er skilt ut seinere. Gårdsbruket Strand lå ved Gamle Haugsveg og blei en lang periode drevet av familien Gregersen. Han fortalte om familiens mest berømte medlem, Gudbrand Gregersen, som utdanna seg til ingeniør og blei adla for sine store byggeprosjekter i Ungarn (mye mer i Gamle Modum og ref. fra eget møte i historielaget).

Bensinstasjonen: Ole Svein Enger hadde bodd 3 steder i Strandgata. Det siste stedet var den nye bensinstasjonen fra 1950 rett overfor det nye meieriet. Det blei bygd av Steinar Green, Norges yngste murmester på den tida. Smørehallen blei bygd med leilighet over. Far hans dreiv bensinstasjon og kjørte Eggedalsruta sammen med 3 andre sjåførere. Det blei vist bilde av busser og sjåførere fra 1950-tallet. Bensinstasjonen blei av Shell flytta til Engerkrysset og drevet av Thore Kolsrud inntil for få år sia.

Ole Svein viste også bilde av 17.maitoget fra Strand skole på 1950-tallet. Da marsjerte alle via Breivik bru, der de møtte Enger skole til Buskerud skole og videre til Nykirke.

Det nye meieriet: Det eldste meieriet lå ved Breivikbrua og omtales seinere. Det nye er fra 1937. Melka blei kjørt med hest fra Simostranda, pasteurisert og solgt fra maskiner med håndtak og litermål. Det blei også produsert ost. Meieriet var en viktig samlingsplass i alle småsamfunn. Det var en populær jobb å kjøre melk. Da var det legitimt å bruke tid på å prate med folk og ha med seg nyheter heim.

I dette området lå Vilhelm Greens sykkelbutikk (merkene Skrim og Trygg) og fru Kjemperuds godtebutikk og bakeriutsalg. Samt dyrlege med anledning til å dele ut sprit til bruk for sjuke dyr. Der var jordmor i 30 år.

Rolf Grønlands fiskebutikk: Liv Grønlund og Olav Sørensen presenterte denne virksomheten. På stedet var opprinnelig skomakerverksted som fikk lær fra garveriet over gata ved elva. Grønlund var født 1908 og kom opp i den rekordstore arbeidsledigheten blant ungdom i Modum omkr. 1925 (25%). Han begynte da å hente fisk på stasjonen på kjelke og dra rundt å selge den i nabolaget. Etter hvert avanserte han til ponni og bil og etablerte fiskebilruter i hele midt fylket og nedre Hallingdal. Han produserte også fiskemat av ulik slag. Fisken kom fra Kragerø samme kveld som den var brakt i land og blei videreformidla fra kl 5 neste morgen.

Grønlund var sterkt engasjert i Frelsesarmeen, og mange barn fra Strandgata blei frakta rundt på sangoppdrag i fiskebilen.

Ved Kolberg & Nystrøm: Ole Svein hadde også bodd i dette området hvor G.H.Øverby dreiv kolonial der V.Sponevegen tar av fra Strandgata. Her blei hans sønn Hans Øverby tatt av tyskerne i 1945. Han satt hardt i det som en av heimefrontens ledere, og denne lå klar i pastor Bjerkeseths hage for å befri ham. Men dette blei avblåst av frykt for represaliene. Hans Øverby overlevde krigen og blei salsmester på Drammenselva.

Det har vært hattebutikk, heime-bakeri, slakterbutikk og sportforretning i dette området.

Kjersti Thon Knutsen presenterte bygget til rørleggerfirmaet Thon & Knutsen. De holder til i et bygg slom opprinnelig var Modum Mållags kaffestove, seinere kafe med amatørradiovirksomhet og bensinstasjon.

Alf Kolberg presenterte forretningsbygget nord for gata. Det var opprinnelig Gregersens hotell. O.C. Ramstad starta klesbutikk i 1899. Da var det skredder like ved. Kolberg-og Nystrøm-familiene flytta inn 1938 og bygde om en del. Alf Kolberg overtok i 1970 og bygde ut i flere etapper etter store finansieringsvansker. Han dreide omsetningen fra stoffer til konfeksjon og økte omsetning fra 2 til 30 millioner på 20 år.

Det eldste meieriet "Vika": Jorunn Ravnås fortalte av dette meieriet blei etablert ca 1895, men det hadde vært enda ett tidligere ved Kongssagene. Det omfatta i tillegg til lokaler for melkebehandling en hybel for meiersken, ishus og stall med høylåve. Nedlagt 1937, da hennes far, Arild Sandberg, overtok bygget og dreiv smie til 1973, Han forhandla vedovner, smidde rør og monterte hos folk. Mora dreiv systue med 2 jenter. Fra 1945 til 1970 leide Åmot Installasjon lokaler i huset, en sentral figur var Nordenstam som var flink til å lage bevegelige vindusutstillinger til jul. Han introduserte også TV.

I 1950-åra etablerte familien Sandberg det første fryseriet på Modum. Distriktlege Ruud var ivrig forkjemper for tanken, han ville ha friske blåbær hele året. Bygget blei reist av Lecablokker og løs Glava. Boksene var på 160 liter med sprinkeldører. Slakterne Rypås og Kristoffersen leide hvert sitt rom. Fryseriet var i drift til ca 1980. Seinere var Husfliden der, så skobutikk fram til 2001 og seinere gavebutikk og helsekost.Familien Skuterud var leieboere i 59 år, fra 1939 til1998.

Kongsfoss Pensjonat: Følget blei invitert på kaffe og kake på pensjonatet, der Unny Aronsen fortalte om pensjonatdrifta siden 1959 (50 år i år) og husets forhistorie som legebolig. Det blei bygd av dr. Dedichen ca 1900 og overtatt av Modum kommune 1919 for 45000 kr, deretter påkosta 32000 kr 2 år seinere. Legene Aspheim (hest og karjol), Gruner, Devold (struma-interessert), Jørgensen og Hovind har alle bodd her, deretter provisor Hedenskaug. Randi og Aage Knive overtok huset i 1958 og starta pensjonatet året etter. . Første bryllup var Liv og Ole Svein Enger 19.mars 1960. Av kuriositeter kan nevnes at det blei installert jukebox i kjelleren for ungdom under 18 år, da ølkonsume i øvrige etasjer var betydelig, Tora Emrud var en medarbeider som satt i kjelleren og skrelte poteter for hånd og bar eller kjørte potetskrellet på spark til Stubberud for å mate rådyr.

Kongssagene: Kristoffer Mørch fortalte om Kongssagene og spesielt om tresliperiet som hans oldefar var med å starte i 1872. Tremassen blei lagra utendørs, og det blei konflikt med fiskeinteressene langs elva. Det var flere andre virksomheter ved Kongsfossen, bl.a. snellefabrikk. Bruket blei overtatt av Blåfarveværket i 1890 (mer om dette i referat fra tidl.møte i historielaget).

Kommunikasjoner: Veg gjennom Strandgata kom i 1870. Tidligere var det bare "oversett" nær Forbruksforeninga for trafikk til Nykirke og hovedveien som gikk over Kongshaug og Setersberg. Ved pensjonatet måtte den nye vegen skytes gjennom et berg. Restene av dette var lenge å se der parkeringsplassen er i dag.